

diuinitatis præcepta religiosius obseruare prætermissa deuotione Quadragesimæ, cuius hodie curamus exordium, Quinquagesimam se facere mentuntur, cū id neque diuinis litteris iubeatur, neque traditum sit auctoritate maiorum. Tom. 3. Serm. 34. de Quadragesima.

Si peccauerit in te frater tuus, increpa illum.] Quod si Iudæi sabbathum ita celebrant, vt & mensam & annum quasi sabbathū habeant, quanto magis nos resurrectionem Domini celebrare debemus? Et ideo maiores tradiderunt nobis Pentecostes omnes quinquaginta dies vt Pascha celebrandos, quia octauæ hebdomadis initium Pentecosten facit. Tom. 5. lib. 8. Comment. in 17. Lucæ.

Traditio maiorum de ferijs Pentecosten.

CAPVT NONVM

De Petro Apostolo, de Romano Pontifice, & Apostolica sede.

I. Petrum primum fuisse, & caput Apostolorum.

Non habent (Nouatiani) Petri hæreditatem, Non habet Pe qui fidem Petri non habent, quam impia diuisione discerpunt. Tom. 1. lib. 1. de Penitentia, rem, qui fidem Petri non habet.

Cap. 6.

Aperuit eis sensum, vt intelligerent ea quæ scripta sunt.] Non est dubium credidisse Petrum, & credidisse quia dilexit, dilexisse quia credit. Vnde & contristatur quia tertio interrogatur: Amas me? is enim interrogatur, de quo dubitatur: sed Dominus non dubitabat qui interrogabat, nō vt disceret, sed vt doceret: quem eleuandus in cælum, amoris sui nobis velut vicarium relinquebat. Sic enim habes:

*Simon Ioannis diligis me? Vtique tu scis Domine

F quia

*Ioan. 21.

Petrus cur omnibus Christi sit Apostolis præferatur.

quia amo te. Dicit ei Iesus: Pafce agnos meos. Bene confcius fui non ad tempus affumtum, sed iam dudum Deo cognitum Petrus testificatur affectû. Quis est enim alius qui de se hoc facile profiteri possit? Et ideo quia solus profitetur ex omnibus, omnibus antefertur. *Tom. 5. in caput vltimum Luca.*

Petrus primus omnium Apostolorum.

Numquid non habemus potestatem mulieres circumducendi, sicut & ceteri Apostoli, & fratres Domini, & Cephas? Ideo addidit, & Cephas, quia cum primus esset inter Apostolos, nõ refutabat sumptus oblatos. Cephas ipse est Simon Petrus. *Tom. 5. in cap. 9. Epist. 1. ad Corinth. Idem repetit in cap. 11. Epist. 2. ad Corinth. scribens.*

Petro commissit Christus curam Ecclesie.

Deinde post annos tres ascendi Hierosolymam videre Petrû, & mansi apud eum diebus quindecim. Dignum fuit vt cuperet videre Petrum, quia primus erat inter Apostolos, cui delegauerat Saluator curâ Ecclesiarum, nõ vtique vt aliquid ab eo disceret, qui iam ab auctore didicerat, à quo & ipse Petrus fuerat instructus, sed propter affectum Apostolatus, & vt sciret Petrus hanc illi datam licentiam quam & ipse acceperat. *Tom. 5. in cap. 1. ad Galat.*

Quare Paulus ascenderit Hierosolymâ.

Nihil enim minus teci, quàm illi valde Apostoli. Valde, hoc est, nimis, sicut quibusdâ videbatur. Nam hoc erant, quod & Apostolus Paullus. Hoc ergo dicit, quia minor nõ est neque in prædicatione, neque in dignitate, sed tempore. Nam si de tẽpore præscribendû putatur, ante cœpit Ioannes predicare quàm Christus, & nõ Christus Ioannem, sed Ioannes Christum baptizauit. Nõ ergo sic iudicat Deus. Denique prior secutus est Andreas Saluatorem quàm Petrus: & tamen primatum nõ accepit Andreas, sed Petrus. *Tom. 5. in cap. 12. Epist. 2. ad Corinth.*

Petrus primus Apostolorû dicitur, nõ quòd à Seruatore nostro ante reliquos ad Apostolatû vocatus sit, verum quòd dignitate ceteris præset.

II. Petrum esse fundamentum Ecclesie.

Denique vt scias quòd (Christus) secundum hominem rogat, diuinitate imperat, habes in Euangelio,

angelio, quod Petro dixit: *Rogavi pro te, vt nō deficiat fides tua. Eidem autem supra dicenti, *Tu es Christus Filius Dei viui, Respondit: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo clauēs regni cœlorum. Ergo cui propria auctoritate regnum dabat, huius fidem firmare nō poterat, quem cum petram dicit, firmamentum Ecclesiæ indicauit? *Tom. 2. lib. 4. de fide, Cap. 3.*

Petrus fidelior factus est postquam fidem se perdidisse desceuit, atque ideo maiorem gratiam reperit quam amisit. Tamquam bonus enim pastor tuendum gregem accepit, vt qui sibi ante infirmus fuerat, fieret omnibus firmamentum: & qui ipse interrogationis tēratione nutauerat, ceteros fidei stabilitate fundaret. Denique pro soliditate deuotionis Ecclesiārū petra dicitur, sicut ait Dominus: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Petra enim dicitur, eo quod primus in nationibus fidei fundamenta posuerit, & tamquam faxum immobile totius operis Christiani compagem molemq̄ue contineat. *Tom. 3. Sermonē 47.*

Primum signum mirabiliū suorum Petrus fecit, claudu pedū restituendo vestigia. Diximus frequenter ipsum Petrū à Domino nuncupatū, sicut ait: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Si ergo Petrus petra est super quā ædificatur Ecclesiā, recte prius pedes sanat: vt sicut in Ecclesiā fidei fundamentū continet, ita & in homine membrorum fundamenta confirmet. *Tom. 3. Sermonē 68. et 84.*

Tu es Christus Filius Dei viui.] Magna Christi gratia, qui omnia prope vocabula sua discipulis suis donauit. *Ego sum, inquit, lux mundi: & id tamen quo ipse gloriatur, discipulis nomen indulsit dicens: Vos estis lux mundi. *Ego sum panis viuus: & Nos omnes vnus panis sumus. *Ego sum vitis vera: & tibi dicit: *Plantaui te vitem fructuosam omnem veram. *Petra est Christus. Bibebant enim de spiritali sequenti petra, petra autem erat Christus.

* Luc. 22.
* Matth. 16.
* Christus q̄s
verbis (Tu es
Petrus, & su
per hanc pe
tram ædifica
bo Ecclesiam
meam) Petrus
fundamentum
& petram Ec
clesiæ cōstituit
* Matth. 16.
Cuius sensu Pe
trus dicitur
petra Ecclesiæ

* Ioan. 8.
* Ioan. 6.
* Ioan. 15.
Christus oīa
pene nomina,
quæ ipsi conue
niunt natura,
Apostolus suis
comunicauit.
* Hier. 2.
* I. Cor. 10.

Etiam discipulo suo huius vocabuli gratiam nō negavit, vt & ipse sit Petrus, quōd de petra habeat soliditatem constantiæ, fidei firmitatem. Enitere ergo & tu vt petra sis. Itaque non extra te, sed intra te petram require. Petra tua actus est, petra tua mēs est. Supra hāc petram ædificetur domus tua, vt nullis possit nequitia spiritualis euerberari procellis. Petra tua fides est, fundamentum Ecclesiæ fides est. Si petra fueris, in Ecclesia eris, quia Ecclesia supra petram est. Si in Ecclesia fueris, portæ inferi non præualebunt tibi. *Tom. 5. lib. 6. Commentar. in cap. 9. Lucae.*

1. Aeternæ rerum conditor,
Noctem diemque qui regis,
Et temporum das tempora,
Vt alleues fastidium:
2. Præco diei iam sonat,
Noctis profundę peruigil,
Nocturna lux uiantibus,
A nocte noctem segregans.
3. Hoc excitatus Lucifer
Solut polum caligine.
Hoc omnis errorum chorus
Viam nocendi deserit.
4. Hoc nauta vires colligit,
Pontique mitescunt freta:

*Petrus petra
Ecclesia est.*

Augustinus lib. 1. Retractationum cap. 21. probat q̄s Ambrosij uersibus Petrum Apostolum fundamentum & petram Ecclesiæ Catholice dici posse. In hoc inquit, libro (contra Epistolam Donati) dixi in quodam loco de Apostolo Petro, quōd in illo tamquam in petra fundata sit Ecclesia: qui sensus etiā cantatur ore multorum in uersibus beatissimi Ambrosij, ubi de gallo gallinaceo ait: Hoc, ipsa petra Ecclesiæ canente, culpam diluit. Sed scio me postea sapissime sic exposuisse quod à Domino dictum est, * Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; vt super hunc intelligeretur quem consessus

* *Matth. 16.*

fessus est Petrus dicens, Tu es Christus Filius Dei vivi: ac si Pe-
 trus ab hac petra appellatus, personā Ecclesia figuraret, que
 super hanc petram edificatur, & accepit claves regni cælorū.
 Non enim dictū est illi, Tu es petra: sed, Tu es Petrus, petra
 autem erat Christus, quem confessus Simon, sicut eum tota Ec-
 clesia confiteatur, dictus est Petrus. Harum autē duarum sen-
 tentiarum quæ sit probabilior eligat lektor. Hæc Augustinus.
 Neque solum Ambrosius & Augustinus, verum etiam, quod
 multi ex nostris prolixè admodum probarunt, plerique cum
 Græci tum Latini scriptores iam inde à temporibus Apostolo-
 rum ad hæc nostra, Petrum Ecclesiæ petram faciūt, & id quis
 dem eo sensu, vt tamen Christo, qui, * vt Apostolus ait, & * Ephes. 2.
 tota Ecclesia iacet, lapis est angularis, & * fundamentum, * 1. Cor. 3.
 præter quod nemo potest aliud ponere, iniuriam nullam faci-
 ant. Testantur id ea, quæ paulo ante ex B. Ambrosij sermone
 47. & ex lib. 6. Comment. in cap. 9. notauimus. Et quo ple-
 nius imperfectioribus, quibus hæc interpretatio verborū Chri-
 sti * (Tu es Petrus, & supra hanc petram edificabo Ecclesiam
 meam) dura forte videtur, satisfiat, adjiciam * B. Leonis Pon- * Sermone ter-
 tificis hæc de re verba, quæ quod Ambrosius sentit, & probant tio in anniu-
 & mirum in modum illustrant. Et ego, inquit Christus, dico sario pontifi-
 tibi: hoc est, sicut meus Pater tibi manifestauit diuinitatem catus sui.
 meam, ita & ego tibi notam facio excellentiam tuam, quia tu
 es Petrus, id est, cum ego sim inuiolabilis petra, ego lapis angu-
 laris, qui facio vtraque vnum: ego fundamentū, præter quod
 nemo potest aliud ponere: tamē tu quoque petra es, quia mea
 virtute solidaris: vt quæ mihi potestate sunt propria, sint tibi
 mecum participatione communia. Ac, qui hunc annis plus mi-
 nus cētum antecessit, Basilius Magnus Græcus scriptor, * Pe- * Homil. de pœ-
 trus, inquit, tertio abnegauit, & collocatus est in fundamen- nitent.
 to. Petrus dixerat iam antea, & beatus pronūciatus fuerat:
 dixerat, * Tu es Filius Dei excelsi: et vicissim audierat, se esse * Matth. 16.
 petram, ita laudatus à Domino: Licet enim petra esset, non
 tamen petra erat vt Christus. Vt Petrus petra erat. Nam
 Christus vere est immobilis petra. Petrus vero propter petrā.
 Axiomata namque sua Iesus largitur alijs. Largitur autem
 ea non euacuatus, sed nihilominus habens. Lux est: Vos estis
 lux

lux mundi, inquit, Sacerdos est, & facit sacerdotes. Ovis est, & dicit: Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Petra est, & petram fecit. Quæ sua sunt, largitur seruis suis. Argumentum hoc est opulenti, habere videlicet, & alijs dare. Hactenus Basilus. Adferrem & aliorum patrum sententias, ni putarem ex his satis intelligi posse, quo sensu Petrus sine Christi iniuria, Ecclesiæ fundamentum ac petra, cum à veteribus, tum hodie ab omnibus ijs, qui Catholici & esse, & haberi volunt, dicatur.

III. Petrum Romæ fuisse Episcopum, Simonem Magum superasse, & ibidem cruci affixum esse.

Typum Ecclesiæ Romanæ in omnibus sequi cupit Ambrosius.

aliàs,
* mysterio

Petrus Apostolus episcopus fuit Ecclesiæ Romanæ.

NON ignoramus quòd Ecclesia Romana hanc consuetudinem non habeat, cuius typum in omnibus sequimur & formam. Hanc tamen consuetudinem nõ habet vt pedes lauet. Vide ergo ne forte propter multitudinem declinauit. Sunt tamẽ qui dicant & excusare conentur, quia hoc in * ministerio faciendum est, non in baptisate, non in regeneratione, sed quasi hospiti pedes lauandi sint. Aliud est humilitatis, aliud est sanctificationis. Denique audia quia mysterium est & sanctificatio: Nisi laucro tibi pedes, non habebis mecum pariem. Hoc ideo dico, non quòd alios reprehendam, sed mea officia ipse commendem. In omnibus cupio sequi Ecclesiam Romanam. Sed tamen & nos homines sensum habemus. Ideo quod alibi rectius seruatur, & nos recte custodimus. Ipsum sequimur Apostolũ Petrum, ipsius inhæremus deuotioni. Ad hoc Ecclesia Romana quid respõdet? Vtique ipse auctor est nobis huius ascriptionis Petrus Apostolus, qui sacerdos fuit Ecclesiæ Romanæ. Tom. 4. lib. 3. de Sacramentis, Cap. 1.

Per sacerdotem Episcopum intelligit. Familiare enim admodum est Ambrosio, quemadmodum et multis alijs Ecclesiæ patribus, Episcopos sacerdotes appellare. Ita Tom. 2. in proemio librorum de fide ad Gratianum Augustum trecentos de-

cem &

cem & octo patres concilij Niceni sacerdotes nominat: quos tamen Eusebius lib. 10. Ecclesiastica historia, cap. 1. & quos quos istius concilij acta descripserunt, vel alioqui meminere runt, Episcopos esse testantur. Neq; diffidetur id, quod nostram interpretationem potissimum confirmat, Ambrosius ipse. Ita enim ait lib. 1. de fide ad Gratianum Augustum, cap. 9. Acceperunt sancte Imperator eos, qui talia asserunt iure damnatos, non humana industria, non compositione aliqua, sed trecentis decem & octo, * vt supra dixi, Episcopi ad concilium conue-
* In prologo Liberantur. Sed vt in numero eorum per signum sue passionis horum de fide & nominis Dominus Iesus, suo probaret se adesse concilio, crux in trecentis, Iesu nomen in decem & octo est sacerdotibus.

Petrus Apostolus vtriusque rei vobis edit exemplum. * Nam vbi eum Herodes quesivit & cepit, rece-
* Act. 12.

pit in carcerem. Non enim recesserat Dei seruulus, sed iterat timoris ignarus. Orabat pro eo Ecclesia, sed Apostolus in carcere quiescebat, quod est indicium non timentis. Missus est Angelus qui dormientem excitaret, per quem Petrus productus e carcere, mortem ad tempus euasit. Idem Petrus post ea victo Simone cum precepta Dei populo semina-
Petrus Simonem magnum vicit.

ret, doceret castimoniam, excitauit animos gentium: quibus eum querentibus Christianae animae deprecatae sunt vt paullisper cederet. Et quamuis esset cupidus passionis, tamen contemplatione populi precaris inflexus est. Rogabatur enim vt ad in-
Petrus victus precibus populi in martyrium, cuius alioqui erat auidissimus, declinare voluit, sed a Christo reuocatur.

stituendum & confirmandum populum se reseruaret. Quid multa? Nocte muro egredi coepit, & videt sibi in porta Christum occurrere, vbiemque ingredi, ait: Domine quod venis? Respondit Christus: Venio iterum crucifigi. Intellexit Petrus ad sua crucem diuinu pertinere responsum. Christus enim non poterat iterum crucifigi, qui carne passione suscepta mortis exuerat. * Quod enim mortuus est, mortuus est
* Rom. 6.

femel: quod autem viuit, viuit Deo. Intellexit ergo Petrus quod iterum Christus crucifigendus esset in seruulo. Itaq; sponte remeavit, interrogantibus Christianis

responsum reddidit, statimque correptus, per crucem suam honorificauit Dominum Iesum. *Tom. 3. lib. 5. Epist. in oratione in Auxentium de tradendis basilicis.*

Cum omnes beati Apostoli parem gratiam apud Dominum sanctitatis obtineant, nescio quo tamen

Petrus et Paulus ceteris Apostolis præstant

pacto Petrus & Paulus videntur præ ceteris peculiari quadam in Salvatore fidei virtute præcellere. Quod quidem ex ipsis Domini iudicio possumus approbare. Nam Petro sicut bono dispensatori clauem regni cælestis dedit, Paulo tamquam idoneo doctore magisterium Ecclesiastica institutionis iniunxit, scilicet ut quos iste erudierit ad salutem, ille

Collatio Petri & Pauli.

fuscipiat ad quietem: & quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat regna cælorum. Clauem enim quodammodo à Christo scientiæ & Paulus accepit. Clavis enim dicenda est qua ad fidem peccatorum corda referantur: mentium secreta panduntur, & quicquid intrinsecus clausum tenetur, in palam rationali manifestatione producit. Clavis inquam est, quæ & conscientiam ad confessionem peccati aperit, & gratiam ad æternitatem mysterij salutaris includit. Ambo igitur clauas à Domino perceperunt, scientiæ iste, ille potentia: diuitias immortalitatis ille dispensat, scientiæ thesauros iste largitur. Sunt enim scientiæ thesauri, sicut scriptum est: *In quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi. Ergo beatus Petrus & Paulus eminent inter vniuersos Apostolos, & peculiari quadam prærogatiua præcellunt. Verum inter ipsos quis cui preponatur, incertum est: pu- to enim illos æquales esse meritis, qui æquales sunt passione, & simili eos fidei deuotione vixisse, quos simul videmus ad martyrij gloriam peruenisse. Non enim sine causa factum putamus, quod vna die, vno in loco, vnius tyranni tolerauerint sententiam. Vna die passi sunt, ut ad Christum pariter peruenirent. Vno in loco, ne alteri Roma deesset. Sub vno persecutore, ut æqualis crudelitas vtrumque constringeret.

* Colof. 2.

Petrus, & Paulus vno die, vno in loco, vnius tyranni tolerauerunt sententiam.

ret. Dies ergo pro merito, locus pro gloria, persecutor decretus est pro virtute. Et in quo tandem loco martyrium pertulerunt? In vrbe Roma, quæ principatum & caput obtinet nationum, scilicet vt vbi caput superstitionis erat, illic caput quiesceret sanctitatis: & vbi gentilium principes habitabãt, illic Ecclesiarum principes morarentur. Cuius autem meriti sint beatissimi Petrus & Paullus, hinc possumus intelligere, quod cum Dominus Oriëntis regionem propria illustrauerit passione, Occidentis plagam, ne quid minus esset, vice sui, Apostolorum sanguine illuminare dignatus est. Et licet illius passio nobis sufficiat ad salutem, tamen etiam horum martyrium nobis contulit ad exemplum. Hodierna igitur die beati Apostoli sanguinem profuderunt. Sed videamus causam quare ista perpessi sunt, scilicet quod inter cetera mirabilia etiam * magum illum Simonem orationibus suis de aeris vacuo precipiti ruina prostrauerunt. Cum enim idem Simon se Christum diceret, & tamquam Filium ad Patrem assereret volando se posse conscendere, atque elatus subito magicis artibus volare cepisset, tunc Petrus fixis genibus precatus est Dominum, & precatione sancta vicit magicam leuitatem. Prior enim ascendit in cælum ad Dominum oratio quam volatus, & ante peruenit iusta petitio quam iniqua præsumptio. Ante Petrus in terris positus obtinuit quod petebat, quam Simon perueniret in cælestibus quod tēdebat. Tunc igitur Petrus velut victum illum de sublimi aere deposuit, & quodam precipitio in saxum illidens eius crura confregit. Ethoc in opprobrium facti illius, vt qui paulo ante volare tētauerat, subito ambulare non posset: & qui pennas assumerat, plantas amitteret.

Tom. 3. Sermone 66.

III. Penes Romanam sedem esse primatum,
summam auctoritatem, & vniuersalem
curam totius Ecclesie.

F 5 Cre.

Cur Christus
vulnerit hos
duos Apostolos
los Romæ
martyrio coronas
rã.

* Act. 8.

Simon Magus
à Simone Pe-
tro superatur.

Roma per apo-
stolici sacerdo-
tij principatū
amplior facta
est arce religio-
nis quam so-
lio potestatis.

CRedimus prouidentia Dei Romani regni lati-
tudinem preparatam, vt nationes vocandę ad
vnitatem corporis Christi, prius iure vnus confoci-
arentur impietatis: quamuis gratia Christiana non
contenta sit eosdē limites habere quos Roma, mul-
tosque iam populorū scepro crucis Christi illa sub-
diderit, quos armis suis illa nō domuit. Quæ tamen
per Apostolici sacerdotij principatum amplior fa-
cta est arce religionis quam solio potestatis. *Tom. 2.
lib. 2. de vocatone gentium, Cap. 6.*

Romanam Ec-
clesiam esse
Catholicā.

Aduocauit ad se (Satyrus Ambrosij frater) Epi-
scopum, nec vllam veram putauit nisi verę fidei gra-
tiam, percunctatusque ex eo est, vtrum nam cum
Episcopis Catholicis, hoc est, cum Romana Ecclesia
conueniret. *Tom. 3. in oratione fnebri de excessu fratris.*

Domino dilectissimo fratri Syricio Papę, Ambro-
sius Episcopus, Passianus Episcopus, & ceteri. Re-
cognouimus litteris sanctitatis tuę boni pastoris
excubias, qui fideliter commissam tibi ianuam ser-
ues, & pia sollicitudine Christi ouile custodias, di-
gnus quem oues Domini audiant & sequantur: &
ideo quia nosti ouiculas Christi, lupos facile depre-
hēdes, & occures quasi prouidus pastor, ne isti mor-
fibus perfidię suę feralique vlulatu dominicū ouile
dispergant. *Tom. 3. lib. Epist. 10. Epist. 81.*

Hęc tibi scribo, sperans cito me venire ad te. Si
autem tardauero, vt scias quemadmodum oportet
at te in domo Dei conuersari, quæ est Ecclesia Dei
viui, columna & firmamētum veritatis.] Scribo ti-
bi vt scias, quomodo Ecclesiam ordines, quæ est do-
mus Dei, vt cum totus mundus Dei sit, Ecclesia ta-
men domus eius dicatur, cuius hodie rector est Da-
masus. *Tom. 5. in cap. 3. Epist. 1. ad Timoth.*

Damasus Pas-
pa rector est
Ecclesie Cat-
tholica.

V. A Romana sede de doctrina Catholica iu-
diciū ferri, & Hæreses damnari.

SYRICIUS Mediolanensi Ecclesię. Optarē semper
Fratres carissimi dilectionis & pacis vestrę fin-
ceri-

ceritatis gaudia nunciari, ita vt vicissim discurren-
 tibz litteris sospitatis indicio iuuaremur vestro,
 quia non patitur nos quietos ab incursione sua va-
 care hostis antiquus ab initio mendax, inimicus ve-
 ritatis, æmulus hominis, quem vt deciperet, se ante
 decepit. Pudicitie aduersarius, luxurie magister, cru-
 delitatibus pascitur, abstinentia puniendus odit ie-
 iunia, ministris suis predicantibus dum dicit esse su-
 perflua, spem non habens de futuris, Apostoli sen-
 tentia repercussus dicentis, *Manducemus & biba-
 mus, cras enim moriemur. O infelix audacia, ò de-
 sperata mentis astutia. Tam incognitus sermo hæ-
 reticorum intra Ecclesias cancri more serpebat, vt
 occupans pectus, totum hominem præcipitaret in
 mortem. Et nisi Dominus Sabaoth laqueum quem
 parauerat dirupisset, scena tanti mali & hypocrisis
 publicata multorum simplicium corda traxerat in
 ruina: quia facile ad deteriorem partem mens hu-
 mana traducitur, malens per spatiosa volare, quàm
 arctæ viæ iter per laborem transire. Qua de re neces-
 sarium satis fuit mihi quæ hic gesta sunt ad vestram
 conscientiam cognoscenda mandare, ne ignorãtia
 sacerdotis quispiam pessimorum Ecclesiam irrum-
 pentium sub religioso nomine contagio violaret:
 sicut scriptũ est Domino dicente, * Multi veniẽt ad
 vos in vestimẽtis ouiu, intus aut sunt lupi rapaces,
 à fructibus eorum cognoscetis eos. Ij videlicet qui
 quasi vtilitate Christi nosse se iactent, vt sub vesti-
 mento pij nominis gradientes domum orationis
 ingressi, sermonem serpentine disputationis effun-
 dant, * vt sagittẽt in obscuro rectos corde, atque ve-
 ritatem Catholicam vertendo ad suę doctrine rabi-
 em diabolico more traducant, atque ouium simpli-
 citatem defraudẽt. Et quidem multarum hæresium
 malignitatem ab Apostolis nunc vsque didicimus,
 & experti abrogauimus: sed numquam tales canes
 Ecclesiæ mysterium latratibus fatigauerunt, quales
 nunc subito hostes fidei erumpentes doctrina per-
 fidia

* 1. Cor. 15.

*Sermo hæreticorum vt canis
 vt canis
 cer serpit.*

* Matih. 7.

* Psal. 10.

* *Matth. 22.*

*Accusantur
heretici apud
Syriciū Papā
Romanum, vt
illius iudicio
damnentur.*

*Syricius Papā
damnat Iouin-
ianū & plu-
res alios, qui
virginitati nu-
ptias equabāt*

*Syricij Papæ
iudicium in*

fidia polluta, cuius sint discipuli, verborum fructibus prodiderunt. Nam cum alij heretici singula sibi genera quaestionum male intelligendo proposuerint conuellere atque conserpere de diuinis institutionibus: isti * non habentes vestem nuptialem, fauciantes Catholicos, noui & veteris testamenti (vt dixi) continentiam peruerentes, illecebroso atque ficto sermone aliquot Christianos ceperunt iam vastare, atque suae demeritiae fociare, intra se continentes nequitiae suae virus. Verum illecti blasphemias suas conscriptione temeraria publice prodiderunt, & desperatae metis furore conciti passim in furorē gentium publice à fidelibus Christianis viris genere optimis, religione praeclearis, ad meam humilitatem subito scriptura honorifica videtur esse delati, vt sacerdotali iudicio detecta diuinæ legi contraria spiritali sententia deleantur. Nos sane nuptias non aspernanter accipimus quibus velamine intersumus, sed virginum nuptias Deo deuotas maiore honorificentia veneramus. Facto igitur presbytero constitit doctrinae nostrae, id est, Christianae legi esse contraria. Vnde Apostoli secuti praecipuum, quia aliter quam quod accepimus annunciabant, omnium nostrum tam presbyterorum & diaconorum quam totius etiam cleri vna suscitata fuit sententia, vt Iouinianus, Auxentius, Genialis, Germinator, Felix, Protinus, Martianus, Ianuarius & Ingeniosus, qui auctores nouae haeresis & blasphemiae inuenti sunt, diuina sententia & nostro iudicio in perpetuum damnati extra Ecclesiam remaneant. Quod custodituram sanctitatem vestram non ambigens, haec scripta direxi per fratres & presbyteros meos Crescentem, Leopardum, & Alexandrum, qui religiosi officium fidei possint spiritu adimplere feruentes. *Syricius Papa ad Ecclesiam Mediolanensem, Tom. 3. lib. Epist. 10. Epist. 80.*

Respondet Ambrosius Syricio Papae in hanc sententiam, Iouinianum, Auxentium, Germinatorem, Feli-

Felicem, Protinum, Genialem, Marianum, Ianua- *damnando Io*
 rium & Ingeniosum, quos sanctitas tua damnauit, *umano ex so*
 scias apud nos quoque secundum iudicium tuum ef- *cis sequitur*
 se damnatos. Incolum em te & florentissimum De- *Ambrosius cu*
 us noster tuatur omnipotens, domine delectissi- *multis alijs*
 me Frater. Item subscriptio. Ego Euentius episco- *Episcopis.*
 pus saluto sanctitatem tuam in Domino, & huic Epi-
 stolae subscripsi: Maximus episcopus, Felix episco-
 pus, Bassianus episcopus, Theodulus episcopus, ex
 iussu domini episcopi Geminiani, ipso praesente A-
 per presbyter subscripsi. Eustasius episcopus, De-
 constantius episcopus, Eustasius episcopus, & omnes or-
 dines subscripserunt. *Tom. 3. lib. Epist. 3. Epist. 81.*

CAPVT DECIMVM

De sacris Concilijs.

I. *Auctoritatem Conciliorum Oecumenico-
 rum non humanam sed diuinam esse,
 ab eaque non discedendum.*

DE Concilijs id potissimum sequar, quod tre-
 centi decem & octo sacerdotes, tamquam
 Abraham electi iudicio, consona fidei virtute
 victores, velut trophaeum toto orbe subactis perfidis *Concilium Nio*
 extulerunt: vt mihi videatur hoc esse diuinum, quod *cennum quo lo-*
 eodem numero in Concilijs fidei habemus oraculum, *co Ambrosius*
 quo in historia pietatis exemplum. *Tom. 2. in proa-*
habeat.
mio lib. 1. de fide ad Gratianum Augustum.

Accepisti sancte Imperator eos qui talia asserunt, *Concilia Oec*
 iure damnatos, non humana industria, non com- *umenica ab*
 positione aliqua: sed trecenti decem & octo, vt fu- *ipso Deo re-*
 pra dixi, Episcopi ad Concilium conuenerunt. Sed *guntur.*
 vt in numero eorum per signum suae passionis & no-
 minis Dominus Iesus suo probaret se adesse Conci-
 liu, crux in trecentis, Iesu nomen in decem & octo
 est sacerdotibus. *Tom. 2. lib. 1. de fide ad Gratianum, Cap. 9*

II. Con-